

μπουρού

Δευτέρα, 23 Απριλίου 2012

10:00 πμ

Σημασία

Η **μπουρού** ή **κόχυλας** ή **κέρας** ή **βούκινο** ή **τρόμπα** ή **κήρυκας** ή **τσαμπούνα** ή **κόργιαλος**.

η αρχαία **βυκάνη**

Αποτελείται από ένα μεγάλο κοχύλι (Charonia Tritonis) με κομμένη την μύτη του (βλ. Εικόνα 1)

Τηλεβόας που δεν μεταδίδει φωνή αλλά ένα βραχνό κρώξιμο κατάλληλο για να ειδοποιήσει κάποιον στα σκοτεινά ή στην ομίχλη ή για να μας ακούσει κάποιος από μεγάλη απόσταση.

Θεωρείται το πρώτο ηχητικό αντικείμενο που χρησιμοποίησε ο άνθρωπος σαν μουσικό όργανο.

Σήμα κατατεθέν του μυθικού Τρίτωνα. (βλ. ΕΙΚΟΝΕΣ 2 & 3)

ΕΚΟΝΑ 1

ΕΙΚΟΝΑ 2

Gianlorenzo Bernini - Fontana del Moro (particolare) - Piazza Navona, Roma

ΕΙΚΟΝΑ 3

κατά την παράδοση αν βάλεις το αυτί σου στη έξοδο του κόχουλα ακούς τη βοή της θάλασσας

Βλ. Τη μελέτη μου [ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΖΩΑ - ΥΒΡΙΔΙΑ](#)

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ:

Από το Τουρκικό **μπορού** (**Borü** = σωλήνας, σίφων, σάλπιγγα) ή ίδια λέξη χρησιμοποιείται με μικροδιαφορές για να δηλώσει τον σωλήνα διαφυγής του καπνού της σόμπας: το **μπουρί**. Επίσης λόγω σχήματος έτσι ονομάζουμε το **μπουρέκι** η ορθότερο μπορέκι.

Συγγενικά

Σίφουνας (το μετεωρολογικό φαινόμενο λέγεται [μπουρίνι](#))

Σίφων = σωλήνα και ειδικότερα ο σωλήνας εκτόξευσης του υγρού πυρός. Έδωσε και το όνομα στις ειδικότητες του Βυζαντινού Στόλου **Σιφωνάριος, Σιφωνάτωρ**.

Συνώνυμα

κόχυλας

(βλ. κόγχη) απ όπου και το Λατ. concha , ae, f.,

< κόγχη> κογχύλη > κν κοχύλι κόχυλας

I. Ένα θαλασσινό ζώο με κέλυφος, όστρεον ,όστρακο είδος κοχλία

B. Ειδικότερα.

Η πορφύρα (όστρακο απ' όπου βγαίνει το χρώμα που δίνει το όνομα στο ύφασμα των Βυζ. βασιλικών ρούχων),

Συνεκδοχικά σημαίνει μόνο το κέλυφος , Η σάλπιγγα του Τρίτωνα

κέρας

από το κέρατο λόγω όμοιας χρήσης και σχήματος.

Κόρνα

Λατ. Cornu > It. = κέρας

Σήμερα λέμε **κόρνα** το ηχητικό κέρας του αυτοκινήτου που παίζει τον ίδιο περίπου ρόλο που παίζει η μπουρού στα πλοία. Συν **κλάξον**. Επισ. Ονομ. ηχητικών κέρας.

Συχνό και το ρήμα **κορνάρω**.

Επώνυμα: Κορνάρος, Κουρνούτος

βούκινο

από το **βούκα** = μπουκιά, **βουκιναριος**, βουκελλα, βούτσα (Κυπρ. μάγουλο, παρειά, τσιτακισμός του βούκα)

ΦΡ. Γίναμε **βουκινο** =ρεζιλευτικαμε μας διαπομευσαν με το βουκινο.

τρόμπα

B. σχετικό λήμμα.

κήρυκας

αμαρτύρητο, σπάνιο.

τσαμπούνα

Από το Ιταλικό **zampogna** e **sampogna**

[zampogna](#)

Ρουμάνικα cimpoae, Προβηγκιανό sinphonia, αρχαίο Γαλλικό symphonie, Ισπανικό zampoña; Πορτογαλλικό sanfonha.

Από το Λατινικό SYMPHONIA λεξη που προέρχεται από το Ελληνικό **Συμφωνία** με την συνήθη αναβίβαση του τονου.

Καλαμμένα σφυριχτρα που συχνά συγγέεται με την **καραμούζα**, πνευστο όργανο των ορεσίβιων με ασκό, ο αρχαίος **άσκαυλος**, που στην ουσία είναι αυτό που λέμε εμείς **γκάιντα**. Η **καραμούζα** από το Λατ. **Corno** =κερατο + musa (Ελλ. Μουσα > μουσικη)

Επειδή ή **τσαμπούνα** έχει ήχο μονότονο και εκνευριστικό όπως άλλωστε και η μπουρού, λέμε τη φράση "**Τι μου τσαμπουνάς εδώ πέρα**" με την έννοια τι με εκνευρίζεις

επαναλαμβάνοντας ανόητα πράγματα.

Αναλογο προς το **τσαμπουνάω** και το **κανοναρχώ**

Βλ. Κοραή Ατακτα

ΣΤΙΣ. 59, Καλονάρχος.] Ούτω κακῶς και σήμερα ακόμη τὸ γράφουν και τὸ προφέρουν πολλοί, ἀντὶ τοῦ **Κανονάρχος**, ἢ μάλλον **Κανόναρχος**. **Κανόναρχον ἢ Κανονάρχην** ἀνόμαζαν τὸν ἀπαγγέλλοντα τοὺς κανόνας, ἤγουν τὰ τροπάρια τῶν **Κανόνων**, τὸν ὁποῖον ἀκούοντες τὰ ψάλλουν οἱ **Ψάλται**. Εἰς τὰ μοναστήρια, τοῦ **Κανονάρχου** ἐπάγγελμα ἦτον ἀκόμη, **νά κρούη και τὸ σήμαντρον**.

Κανοναρχάτε τ' ονομά μας

Σύντας η δόξα μελετά μας

Στα σκελετά γερμένη.

Βάρναλης - Ο Τρελός

zampogna e sampogna

rum. cimproae;

prov. sinphonia;

a.fr. symphonie,

sp. zampora; port. sanforvha: dal Lat. SYMPHONIA sinfonia voce

proveniente dal greco coll spostamento

dell'accento originale (v. Sinfonia).

Zufolo di canna che talora confondesi

colla Cornamusa, che e un istrumento di

pelle con pifferi, che suonano i montanari.

Deriv. Zampognaro suonatore di zampogna.

κόργιαλος

βλ. <http://bourou.wordpress.com>

Επωνυμο **Κοργιαλός**

Γνωστή η έν Άργοστολίω **Κοργιαλένιος** Βιβλιοθήκη, ιδρυθείσα δυνάμει τής από 15

Ιουνίου 1910 διαθήκης του έθνικού ευεργέτου Μαρίνου **Κοργιαλένιου*** και

συγχωνευθείσα τω 1926 μέ τήν προϋπάρχουσαν.

Στο κρητικό ιδιωμα^{156.258} λέγεται **κουργιαλός** ή **κούργιαλος** (Χανιά) και **κοργιαλός**

(Ρεθυμνο). Έγινες **κούργιαλος** = έγινε **βούκινο**: διαπομπεύτηκες ακούγεται και έγινε

σκούργιαλος>

σ-κ-ούργιαλος>**σούργιαλος**> **σούργελο** (επιδρ. Από το σουρνω και το γελώ)

*)Το επώνυμο Κοργιαλένιος δεν προκύπτει από εδώ αλλά είναι μάλλον μητρωνυμικο "ο γιός της Κοραλένιας" (ή Κοραλία: γυναικείο ονομα απο το κοράλι).

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Από την άκρη του καιρού

και πίσω απ' τους χειμώνες

άκουγα σφύριζε η **μπουρού**

κι έβγαιναν οι Γοργόνες.

Βάρα λοστρόμε την **μπουρού**
κι εσύ μηχανικέ ντουγγού^α
φουλαριστά οι μηχανές, πάλι να τρέχουν
Κι αν κλαίνε αγάπες στη στεριά
σφίχτε λεβέντες την καρδιά
οι ναυτικοί στον χωρισμό πρέπει ν' αντέχουν

Οι μοίρα των ναυτικών - Κώστας Βίρβος

μπουρού (κέρας ομίχλης), fog horn.